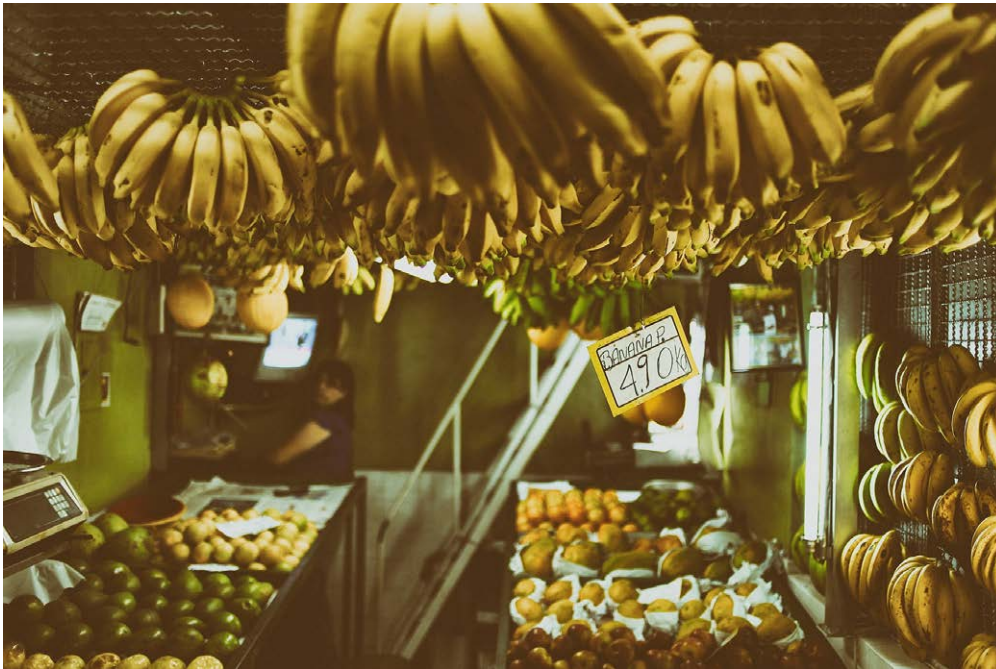

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΚΡΙΒΕΙΑ: ΟΙ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΤΙΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΙ

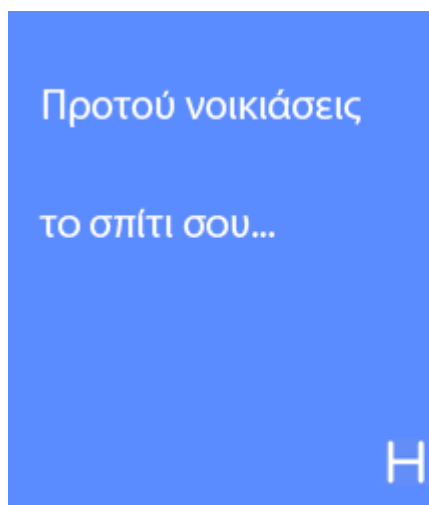
ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ
14.02.24 10:58

Φωτ. Diego Catto / Unsplash

Το ζήτημα της ακρίβειας παραμένει στις πρώτες θέσεις της ατζέντας των νοικοκυριών, αποτελώντας ένα πλέον δυσβάσταχτο βάρος στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς. Ο καθηγητής και πρώην υπουργός Νίκος Χριστοδουλάκης ακτινογραφεί τη δυναμική του πληθωρισμού, εξηγεί τους λόγους για την εκτίναξη των τιμών των τροφίμων και καταγράφει τους κλάδους που αναδεικνύονται σε «πρωταθλητές» της ακρίβειας. Προτείνει δε συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπιση όλων αυτών των ζητημάτων, «αν θέλουμε

Απόρρητο

πραγματικά να δοθεί μια μάχη εναντίον της ακρίβειας, και όχι απλώς για το θεαθήναι».

Tι είναι άραγε η ακρίβεια που αδιάκοπα εμφανίζεται στις δημοσκοπήσεις ως η μεγαλύτερη έγνοια των νοικοκυριών; Αν ρωτήσεις τα ίδια τα νοικοκυριά, θα σου πουν ότι είναι αυτό που αισθάνονται όταν μπαίνουν στα σούπερ μάρκετ και κάθε φορά με τα ίδια λεφτά αγοράζουν όλο και λιγότερα. Αν όμως ρωτήσεις την κυβέρνηση -για να είμαστε ειλικρινείς, όχι μόνο την τωρινή, αλλά και προηγούμενες- θα δείξουν κατανόηση για το φαινόμενο, αλλά μετά θα σου σερβίρουν πολλές αναλύσεις για το πώς πάει ο πληθωρισμός, πόσο μειώθηκε τον τελευταίο μήνα, και δεν θα ξεχάσουν να προσθέσουν ότι τελευταία διατηρείται σταθερά κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Κρύβουν έτσι το καθαυτό πρόβλημα της ακρίβειας, η οποία εξακολουθεί να ανέρχεται και να αφαιρεί αγοραστική δύναμη από τα νοικοκυριά, ενώ απλώς μετριάζεται ο ρυθμός επιδείνωσής της. Η ακρίβεια μειώνεται μόνο αν ο πληθωρισμός γίνεται αρνητικός και πέσουν οι τιμές. Αυτό όμως είναι σχετικά σπάνιο, και στην Ελλάδα το είδαμε μόνο την περίοδο των Μνημονίων, όταν είχε συρρικνωθεί η κατανάλωση.

Βεβαίως τα δύο μεγέθη συνδέονται στενά, αφού το επίπεδο των τιμών που προκαλεί το αίσθημα ακρίβειας «χτίζεται» σκαλί σκαλί από τον εκάστοτε πληθωρισμό, και καλό θα είναι να εξετάζεται ταυτόχρονα η πορεία και των δύο φαινομένων, όπως γίνεται στη συνέχεια. Μαζί με τον γενικό πληθωρισμό και το επίπεδο τιμών καταναλωτή, εξετάζουμε όμως και τους αντίστοιχους δείκτες του κλάδου διατροφής, επειδή έχει μεγάλη βαρύτητα στη διαβίωση των νοικοκυριών, και μάλιστα των πιο χαμηλόμισθων.

Η δυναμική του πληθωρισμού

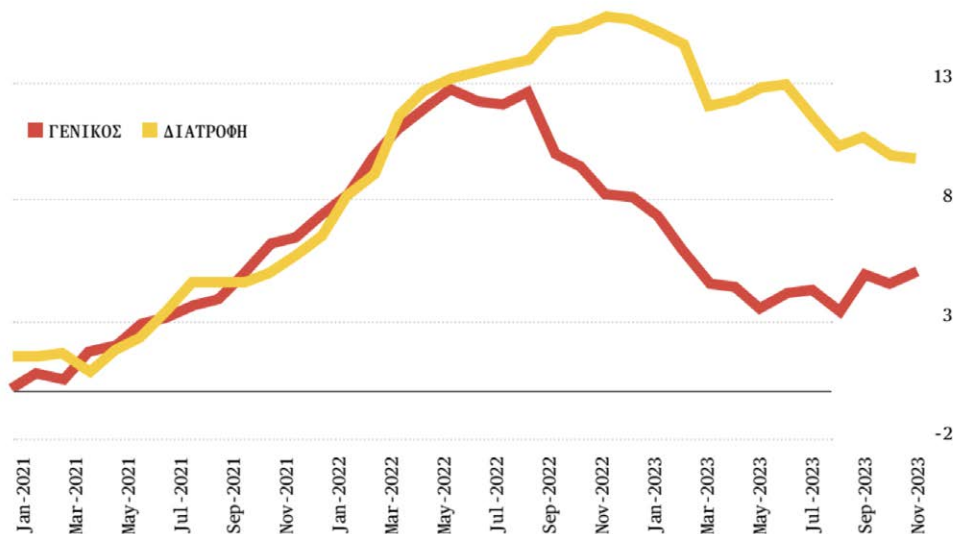
Ας ξεκινήσουμε με τους ετήσιους ρυθμούς γενικού πληθωρισμού και διατροφής στο Διάγραμμα 1, καταγεγραμμένους σε μηνιαία συχνότητα για όλη την περίοδο 2021-2023. Ακόμα και με μία απλή ματιά, προκύπτουν μερικά εκκωφαντικά συμπεράσματα, όπως τα εξής:

1. Ο πληθωρισμός στην Ελλάδα δεν εμφανίστηκε λόγω της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, αλλά ανέβαινε συστηματικά καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, και συνεχίστηκε το πρώτο οκτάμηνο του 2022 φτάνοντας έως το 12% σε ετήσια βάση. Σε μεγάλο βαθμό το φαινόμενο ήταν εξωγενές, ως αποτέλεσμα μιας σταδιακής ανατίμησης πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων λόγω των αποκλεισμών της πανδημίας και το φρακάρισμα της Διώρυγας του Σουέζ εκείνη την περίοδο.

Δ1

ΠΟΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΜΗ-ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΠΟΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΣΕ ΜΗΝΑΙΑ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ

Πηγή: ΟΟΣΑ, <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=82174>

Είτε από άγνοια, είτε από υπεραισιοδοξία, η ελληνική κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα απολύτως για να το περιορίσει. Αρκέστηκε στο να χορηγεί αφειδώς ενισχύσεις προς χιλιάδες επιχειρήσεις και επαγγελματίες χωρίς καμία διασταύρωση πραγματικών ζημιών, και έτσι οδήγησε σε έκρηξη πολυτελούς κατανάλωσης, που συνεχίστηκε και μετά την πανδημία. Ενώ μπορούσε, δεν τους έθεσε καν όρο να διατηρήσουν σταθερές τις τιμές τους ή και να τις μειώσουν όταν θα ξανάμπαιναν σε λειτουργία, προκαλώντας έτσι μία διπλή αφαίμαξη στην κοινωνία: μία στους φορολογούμενους, με τα λεφτά των οποίων δόθηκαν οι ενισχύσεις, και μία στους καταναλωτές που πλήρωναν μετά τις αυξημένες τιμές. Μες στην καλή χαρά, οι επιδοτούμενοι ούτε καν την επιστρεπτέα προκαταβολή δεν υποχρεώθηκαν να επιστρέψουν!

2. Μετά την εισβολή στην Ουκρανία, η προσοχή καταναλωτών και κυβέρνησης εστιάζεται κυρίως στον τομέα της ενέργειας και τις διαταραχές προσφοράς που προκαλεί το εμπάργκο κατά της Ρωσίας και οι εκβιασμοί της τελευταίας

Απόρρητο

προς την Ευρώπη. Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 1, ο πληθωρισμός τροφίμων ακολουθεί κατά πόδας τον γενικό ρυθμό και δεν προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία στην κυβέρνηση, νομίζοντας ότι θα υποχωρήσει κάποτε και αυτός με όλα τα υπόλοιπα. Αγνοεί έτσι τις εκκλήσεις για μείωση του ΦΠΑ στα τρόφιμα μέχρι να περάσει η ακρίβεια και ειρωνεύεται όσους το προτείνουν! Μοιραία έπαρση.

Η κερδοσκοπία στα τρόφιμα

Και ξαφνικά, το φθινόπωρο του 2022, συμβαίνει το αναπάντεχο: Ενώ ο γενικός ρυθμός σταδιακά περιορίζεται, ο πληθωρισμός τροφίμων αρχίζει να «πετάει». Στην πράξη βλέπουμε τις ανατιμήσεις στα τρόφιμα να γίνονται με διπλάσια σχεδόν ταχύτητα από τους άλλους τομείς. (Για να είμαστε ακριβείς, τα τρόφιμα ανατιμώνται ακόμα ταχύτερα των άλλων κλάδων, γιατί έχουν ισχυρή συμμετοχή στον γενικό δείκτη και κατά συνέπεια τα μη τρόφιμα κινούνται ακόμα χαμηλότερα του γενικού).

Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΕΜΦΑΝΙΣΤΗΚΕ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ, ΑΛΛΑ ΑΝΕΒΑΙΝΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΘ' ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 2021, ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΟΚΤΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2022 ΦΤΑΝΟΝΤΑΣ ΕΩΣ ΤΟ 12% ΣΕ ΕΤΗΣΙΑ ΒΑΣΗ. ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΜΟ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΗΤΑΝ ΕΞΩΓΕΝΕΣ. ΕΙΤΕ ΑΠΟ ΑΓΝΟΙΑ, ΕΙΤΕ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ, Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΤΙΠΟΤΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΡΙΣΕΙ.

Είναι διδακτικό σε αυτό το σημείο να δει κανείς και την πορεία του επιπέδου τιμών στο Διάγραμμα 2. Στο γενικό επίπεδο, οι τιμές έχουν σκαρφαλώσει κατά 15% σε σύγκριση με τα δεδομένα της προηγούμενης διετίας, όμως τα τρόφιμα έχουν

Απόρρητο

ακριβύνει στο ίδιο διάστημα κατά 30%, προκαλώντας αβεβαιότητα και αγανάκτηση στα νοικοκυριά.

Με λίγα λόγια, η κυβέρνηση βρέθηκε να έχει απολέσει τον έλεγχο τιμών στον τομέα τροφίμων που θα έπρεπε να την ενδιαφέρει περισσότερο από κάθε άλλο, διότι αποτελεί την προτεραιότητα επιβίωσης και επίσης ανιχνεύεται καθημερινά από όλους σχεδόν τους πολίτες. Επίσης το γεγονός ότι ένα σημαντικό μέρος των διατροφικών προϊόντων παράγεται εγχωρίως, σημαίνει ότι η κυβέρνηση θα μπορούσε να τσεκάρει την εξέλιξη των τιμών σε πολλά στάδια προτού αυτά φτάσουν στο ράφι του καταναλωτή.

Πηγή: Από τη συσσώρευση των τιμών πληθωρισμού του Διαγράμματος 1

Το γιατί δεν φρόντισε να φρενάρει την ακρίβεια εγκαίρως δεν το γνωρίζω - ίσως ήταν υπεραπασχολημένη με άλλες πολιτικές που θεωρεί σπουδαιότερες και τις συζητούν ολημερίς και ολονυχτίς τα κανάλια. Ατυχώς όμως για την κυβέρνηση, γνωρίζει ο καθένας τι συνέπειες έχει αυτή η εκτίναξη της ακρίβειας στα τρόφιμα, και καλό θα ήταν να συνοψίσουμε δύο χαρακτηριστικά της:

(α) Συστηματική χειροτέρευση της εισοδηματικής ανισότητας εις βάρος των μισθωτών. Ακόμα και αν η κυβέρνηση και οι εργοδότες συμφωνούσαν να χορηγήσουν αυξήσεις που θα κάλυπταν πλήρως τον πληθωρισμό, αυτός θα ήταν ο γενικός δείκτης. Θα υπολείπονταν όμως αισθητά του διατροφικού πληθωρισμού όπου κατευθύνεται το κυριότερο μέρος του εισοδήματος των μικρο-μεσαίων μισθωτών.

(β) Ολοένα και μεγαλύτερη κερδοφορία για τις επιχειρήσεις που παράγουν ή εισάγουν προϊόντα τροφίμων, πράγμα που στρεβλώνει τον επιχειρηματικό ανταγωνισμό εις βάρος όσων δεν κερδοσκοπούν. Φυσικά, βλέποντας την απουσία ελέγχων και σοβαρών κυρώσεων, και οι άλλοι κλάδοι μπορούν να κινηθούν ανοδικά στις τιμές σε μια επόμενη φάση, γενικεύοντας το φαινόμενο για όλη την οικονομία.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΚΟΜΑ

**ΜΑΘΑΜΕ ΤΙΠΟΤΕ ΑΠΟ ΤΟ
ΠΑΡΟΛΙΓΟΝ GREXIT –
ΚΑΙ ΑΝ ΝΑΙ, ΤΙ
ΑΚΡΙΒΩΣ ;**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

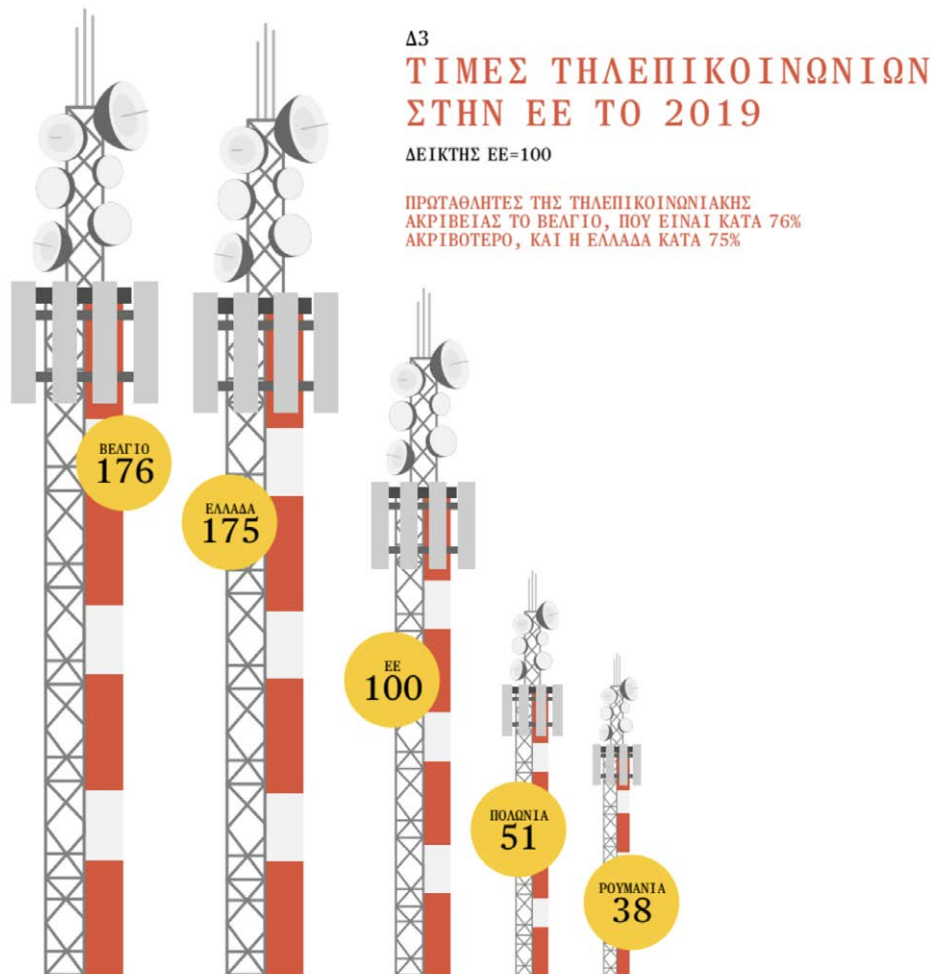
Τα μεγάλα μαγαζιά της ακρίβειας

Πέρα όμως από τις ανατιμήσεις στα τρόφιμα και τις πρώτες ύλες, υπάρχουν και άλλοι κλάδοι και παράγοντες που συνδράμουν στην έξαρση του πληθωρισμού. Αναφέρονται μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις που έχουν αφεθεί απερίσπαστες και ανεξέλεγκτες τα τελευταία χρόνια:

► Πρώτη κατηγορία είναι η διαρκής ανατίμηση των παρεχόμενων υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας στην Ελλάδα. Τα στοιχεία της Eurostat φέρνουν τη χώρα μας πρωταθλητή της ακρίβειας με το να είναι κατά 75% ακριβότερη, μαζί με το Βέλγιο, όπως δείχνει το Διάγραμμα 3. Στις γειτονικές μάλιστα

Απόρρητο

χώρες Βουλγαρία και Ρουμανία, στις τηλεπικοινωνίες των οποίων κάποτε η Ελλάδα πρωταγωνιστούσε, οι τιμές είναι σχεδόν τέσσερις φορές χαμηλότερες από ό,τι εδώ!

Μη νομίσει κανείς ότι το κόστος αυτό δεν επηρεάζει σημαντικά την αγοραστική δύναμη: αθροιστικά, το κόστος κινητής τηλεφωνίας, σταθερής και σύνδεσης Internet, μπορεί να φτάνει ίσως και το 30% του μηνιαίου προϋπολογισμού μιας τετραμελούς οικογένειας χαμηλού ή μικρού εισοδήματος. Είναι άγνωστο τι ακριβώς συντελεί σε αυτή την ακρίβεια στην Ελλάδα, η ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς, οι μισθοί και τα πριμ, οι χαμηλότερες ίσως ταχύτητες σύνδεσης, ποιος ξέρει; Και όμως, κανείς δεν θέτει τέτοια ζητήματα, ενώ θα έπρεπε η Επιτροπή Ανταγωνισμού και εκείνη των Τηλεπικοινωνιών να ασχολούνται διαρκώς με την ανάλυση και

τον έλεγχο των παραγόντων που ευθύνονται γι' αυτή την τρομακτική διαφορά στην Ελλάδα.

► Δεύτερος τομέας είναι η αγορά ηλεκτρισμού. Εκεί οι τιμές καθορίζονται στο Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας, με τη λεγόμενη αρχή της οριακής τιμής και με βάση τις δημοπρασίες εκκαθάρισης αγοράς της επόμενης ημέρας. Το πιο σκανδαλώδες χαρακτηριστικό είναι ότι η τιμή εκκαθάρισης είναι ενιαία και πληρώνεται ίδια σε όλους τους παραγωγούς, ανεξαρτήτως του ύψους της προσφοράς που υπέβαλε ο καθένας! Επειδή μάλιστα οι συμμετέχοντες είναι πολύ λίγοι και μάλιστα ταυτόχρονα ηλεκτροπαραγωγοί όσο και χονδρέμποροι, δημιουργούνται μεγάλοι πειρασμοί συμπράξεων και εναρμονισμένων πρακτικών για να επιτύχουν τις καλύτερες για αυτούς τιμές.

Πρόσφατα η κυβέρνηση, στην προσπάθειά της να βάλει τάξη στις περίπλοκες προσφορές τιμών προς τους καταναλωτές, εισήγαγε τα χρωματιστά τιμολόγια, το αποτέλεσμα των οποίων δεν έχουμε δει ακόμη στην πράξη για να το αξιολογήσουμε επακριβώς. Σε κάθε περίπτωση πάντως, έχει επισημανθεί η σοβαρή πιθανότητα αυξημένων τιμών και η αισθητά μεγαλύτερη διακύμανσή τους.

► Ο τρίτος τομέας όπου σημειώθηκαν εξωφρενικές ανατιμήσεις είναι τα αστικά ακίνητα. Οι τιμές αγοράς και ενοικίων διογκώθηκαν πέραν πάσης λογικής, και αυτές με τη σειρά τους τροφοδότησαν ανοδικές τάσεις σε όλη σχεδόν την οικονομία. Το φαινόμενο αρχικά πυροδότησαν οι πλατφόρμες Airbnb, που ξεσπίτωσαν δεκάδες χιλιάδες ενοικιαστές για να υποδεχθούν τουρίστες και έκαναν την εύρεση στέγης αδύνατη για τους πιο αδύναμους.

Στη συνέχεια, το μεγάλο χτύπημα ήρθε με το καθεστώς της Golden Visa, μέσω του οποίου ξένοι εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης έρχονται και αγοράζουν ακίνητα στην Ελλάδα. Πολλές περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων (π.χ. Κολωνάκι, Νότιο

Προάστια, Πειραιάς, κ.ά.) έχουν σχεδόν αφελληνιστεί, αφού πλέον το 1/3 των αγορών κατοικίας γίνεται από Κινέζους, Τούρκους, Ρώσους κ.ο.κ., εκτοξεύοντας ραγδαία τις τιμές. Η πρόσφατη Έκθεση του ΔΝΤ για την Ελλάδα διαπιστώνει ότι οι μη κάτοικοι «αύξησαν σημαντικά τις επενδύσεις τους στην αγορά ακινήτων εκμεταλλευόμενοι και το πρόγραμμα Χρυσή Βίζα».

Το πιο εντυπωσιακό είναι πάντως ότι η κυβέρνηση όχι μόνο στέκει απαθής και σε αυτό το φαινόμενο, αλλά καμαρώνει κιόλας διαφημίζοντάς το ως επενδύσεις που διατρανώνουν την εμπιστοσύνη των ξένων στην ελληνική οικονομία! Αυτό για το οποίο πάντως πανηγυρίζουν οι εμπλεκόμενοι είναι οι απρόσμενες υπεραξίες που εισπράττουν οι ιδιοκτήτες των ακινήτων, καθώς και οι χρυσές προμήθειες των μεγαλόσχημων δικηγορικών γραφείων που διεκπεραιώνουν τις αγορές.

Ενώ μάλιστα άλλες χώρες (όπως Αγγλία, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ολλανδία κ.ο.κ.) κατάργησαν εντελώς αυτό το καθεστώς, στην Ελλάδα έγιναν μόνο μερικές τροποποιήσεις στο ύψος αγορών προκειμένου «... να γίνονται ουσιαστικότερες επενδύσεις» !!!

Μέτρα πολιτικής

Οι παραπάνω περιγραφές κάνουν αυταπόδεικτη μια σειρά από μέτρα που πρέπει να σχεδιαστούν σε πολλά μέτωπα, αν θέλουμε πραγματικά να δοθεί μια μάχη εναντίον της ακρίβειας, και όχι απλώς για το θεαθήναι. Συγκεκριμένα προτείνεται:

1.Έλεγχος στα υψηλά ποσοστά κέρδους: Το κύριο έργο ελέγχου πρέπει να αναλάβει η Επιτροπή Ανταγωνισμού, που θα διερευνά τα ποσοστά κέρδους των μεγάλων επιχειρήσεων και των αλυσίδων διανομής. Με απλούς υπολογισμούς, μπορεί να βρει κανείς ότι η μεταβολή του ποσοστού κέρδους από χρόνο σε χρόνο καθορίζεται χονδρικά από την εύχρηστη

*σχέση: [Αύξηση Ποσοστού Κέρδους] = [κερδοσκοπία] -
[αύξηση μοναδιαίου κόστους]*

Γίνεται αμέσως προφανές ότι, αν σε έναν κλάδο επικρατεί άνοδος του κόστους παραγωγής (όπως ισχυρίζονται οι ίδιες οι επιχειρήσεις), το ποσοστό κέρδους λογικά θα έπρεπε να μειώνεται για να το απορροφά. Αν αυξάνεται, είναι ισχυρή ένδειξη κερδοσκοπικής συμπεριφοράς. Την πληροφορία αυτή μπορεί να αντλεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού είτε από την Κεφαλαιαγορά -όπου οι επιχειρήσεις το διαφημίζουν από μόνες τους- είτε με τη συνδρομή των φορολογικών αρχών, που διαθέτουν όλα τα στοιχεία εταιρικής κερδοφορίας.

Οι κυρώσεις θα κυμαίνονται από πρόστιμα -αλλά σε πολύ πυκνότερη στόχευση από σήμερα- έως αφαίρεση άδειας λειτουργίας και εισαγωγών. Σήμερα δεν είναι καν σίγουρο ότι τα πρόστιμα εισπράττονται, αφού δεν παρατηρείται καμία αισθητή αλλαγή συμπεριφοράς.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρακολουθεί και δημοσιοποιεί επίσης τις τιμές αντιστοίχων προϊόντων στην ΕΕ και διερευνά τους λόγους της απόκλισης από τις τιμές στην Ελλάδα (όπως επισημάνθηκε παραπάνω με τις τηλεπικοινωνίες). Για τα πιο δημοφιλή προϊόντα, τα σούπερ μάρκετ να υποχρεώνονται να αναρτούν τις μέσες ευρωπαϊκές τιμές μαζί με τις ελληνικές. Δεν είναι βέβαιο ότι αυτό θα συγκινήσει τους Έλληνες καταναλωτές που πολλοί αγοράζουν «στα τυφλά», αλλά τουλάχιστον θα δώσει τη δυνατότητα σε όσους νοιάζονται να πάρουν ορισμένες πρωτοβουλίες εναντίον των κερδοσκόπων.

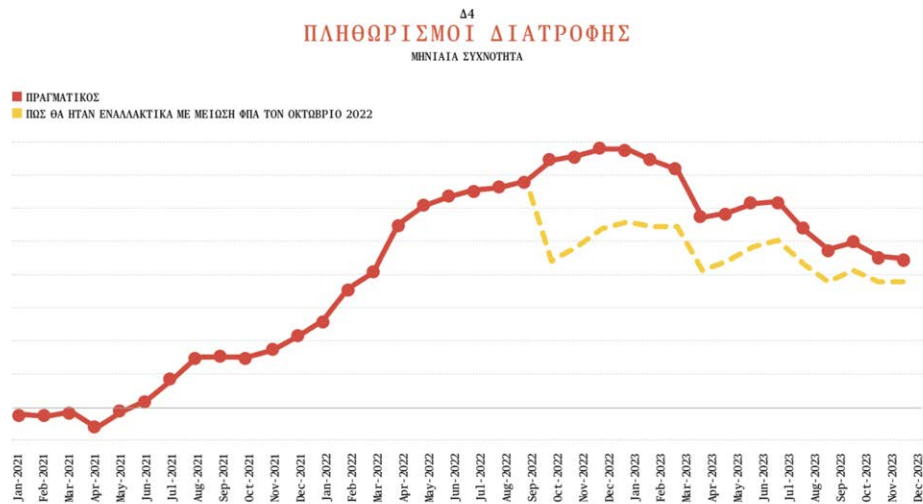
**Ο ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΟΠΟΥ ΣΗΜΕΙΩΘΗΚΑΝ
ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΑΝΑΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ
ΑΚΙΝΗΤΑ. ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΝΟΙΚΙΩΝ
ΔΙΟΓΚΩΘΗΚΑΝ ΠΕΡΑΝ ΠΑΣΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ, ΚΑΙ
ΑΥΤΕΣ ΜΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ ΤΟΥΣ ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΑΝ
ΑΝΟΔΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΟΛΗ ΣΧΕΔΟΝ ΤΗΝ**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΑΡΧΙΚΑ ΠΥΡΟΔΟΤΗΣΑΝ ΟΙ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ AIRBNB, ΠΟΥ ΞΕΣΠΙΤΩΣΑΝ ΔΕΚΑΔΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΝΟΙΚΙΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΟΔΕΧΘΟΥΝ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΑΝΑΝ ΤΗΝ ΕΥΡΕΣΗ ΣΤΕΓΗΣ ΑΔΥΝΑΤΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΙΟ ΑΔΥΝΑΜΟΥΣ.

Σημαντικό ρόλο σε αυτή την κατεύθυνση μπορούν να παίξουν και οι διάφορες οργανώσεις Προστασίας Καταναλωτή (όπως ΔΙΜΕΑ, Συνήγορος, Γεν. Γραμματεία Εμπορίου κ.ο.κ.), με την προϋπόθεση ότι θα δρουν συντονισμένα και όσες πλεονάζουν θα καταργηθούν.

- 2. Έλεγχος υπερτιμήσεων σε ενέργεια, τηλεπικοινωνίες:*
Ανατίθεται στη ΡΑΕ και την ΕΕΤΤ η συστηματική διερεύνηση της τιμολογιακής πολιτικής στα ενεργειακά προϊόντα και τις υπηρεσίες επικοινωνιών, με δημοσιοποίηση των λόγων που τις κάνει ακριβότερες από άλλες χώρες της ΕΕ.
- 3. Άμεση κατάργηση του επαίσχυντου καθεστώτος Χρυσής Βίζας:* Η απαγόρευση πρέπει να αφορά σε όλες τις περιοχές και ανεξαρτήτως ύψους αγοράς. Δεδομένου μάλιστα του ήδη υψηλού αριθμού αγορών, πρέπει, σε συνεργασία με την Αρχή Ξεπλύματος, να γίνει αναδρομικός έλεγχος για τη νομιμότητα προέλευσης των χρημάτων, καθώς και για το ποινικό μητρώο των αγοραστών. Όπως έχει βρεθεί και σε πολλές άλλες χώρες, η Χρυσή Βίζα χρησιμοποιήθηκε ως προπέτασμα ξεπλύματος χρήματος από παράνομες δραστηριότητες, και στις περιπτώσεις αυτές πρέπει όσες πωλήσεις έγιναν να ακυρωθούν οσονούπω.
- 4. Δημοσιονομικά μέτρα:* Μια άλλη δυνατότητα άμεσης πτώσης του πληθωρισμού είναι η αιφνιδιαστική μείωση του ΦΠΑ για όσο διάστημα και σε όσους κλάδους

παρουσιάζουν έντονες ανατιμητικές τάσεις. Μια τέτοια περίπτωση ήταν ο κλάδος των τροφίμων το φθινόπωρο 2022. Το Διάγραμμα 4 παριστάνει την πορεία που θα είχε ακολουθήσει ο διατροφικός πληθωρισμός αν υποθετικά ο ΦΠΑ είχε μειωθεί κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες στα τρόφιμα. Ακόμα και αν η επίδραση της μείωσης εξασθενούσε κατά 10% μηνιαίως, είναι προφανές ότι ο πληθωρισμός θα «ξεφούσκωνε» την κατάλληλη στιγμή και δεν θα οδηγούσε στο έντονο κύμα ακρίβειας που βλέπουμε σήμερα. Αλλά δυστυχώς η κυβέρνηση προτίμησε να μαζεύει τα αυξημένα έσοδα ΦΠΑ για να τα κάνει market pass προεκλογικής χρήσεως. Τα κατάφερε βέβαια στις εκλογές, άφησε όμως την ακρίβεια να κυριαρχεί ανεμπόδιση.

* Ο Νίκος Χριστοδουλάκης είναι Ομότιμος καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην υπουργός.